

CIVTADANIA

El partit radical és el defensor de la clerecia espanyola.

SETMANARI D'ESQUERRES

ANY I

La Bisbal, 23 de Febrer de 1933

NUM. 45

EDITORIAL

Contra el confusionisme radical. L'exemple de Catalunya

Als vint-i-dos mesos de República, s'ha trencat definitivament la cordialitat fins ara existent entre els partits que havien treballat conjuntament per aconseguir el règim actual. L'han trencada els radicals que acabdilla Alexandre Lerroix i han començat una guerra estesa contra el govern, especialment contra Manuel Azaña i els ministres socialistes, i l'objectiu de la qual és apoderar-se del Poder per tal de governar en monarquia.

S'ha parlat de republicanisme històric. Lerroix parla del seu republicanisme de tota la vida amb èmfasi extraordinari. Però si tots els republicans històrics, si tots els vells republicans podessin equiparar-se al republicanisme lerroixista, potser seria cosa de riure's dels republicans de la vella gúrdia i retirar-los la nostra devoció. Abans com ara, devia haver-hi republicans conscients i d'altres que eren purament i simple republicans verbalistes.

Cridaven contra la monarquia guiats per un instint anarquitant? Cercaven a treure's la massa obrera per portar-la a l'engany, complint, així, un compromís pagat en metàl·lic? Obraven d'acord amb un sentiment republicà i esquerrista que el temps ha anat fonent, talment com es fon la neu en percebre la besada tbia del sol lluminós?

Tot es pot creure d'un partit polític que va a llunes, que no segueix cap directriu determinada, que navega sense nord ni guia pel mar de la política espanyola i que al matí ningú sap mai amb quina entrada de cavall se'l trobarà a la tarda.

El mot d'ordre actual dels radicals és el de OBSTRUCCIÓ. Obstrucció a tots els projectes del govern. Guerra a tot allò que porti a la cambra la majoria. No hi fa res que aquella llei sia justa, que aquell projecte sia un gran bé per la nació. Com els austruços, els radicals posen el cap sota l'ala, acluquen els ulls del cervell, anestesien la comprensió i obstruccionen. Ja és tot un senyor programa parlamentari! És possible que allò que han combatut per sistema el dimarts ho impugnin el dijous i allò que defensaven el dimecres ho combatin el divendres; és possible tot, dins el grup de diputats que segueixen a D Alejandro. És possible perquè el lerroixisme actual està representat per tots aquells que en la política sols hi veuen el mitjà d'obtenir una canongia que els permeti viure amb més o menys comoditat i enfilar-se com una carbassera.

Manuel Azaña ha dit amb claretat que la dimissió d'un govern, no pot aconseguir-se pel sol fet de que hom tingui ganes de governar. És natural que així sigui en un país mitjanament civilitzat. La dimissió d'un govern cal que es cerqui al parlament, després d'una derrota de la majoria. Donada la composició actual de la Cambra de diputats, la derrota del govern Azaña no pot presentar-se fins l'Abril, si les eleccions municipals li fossin adverses. L'obstrucció dels radicals respon al convenciment de que les properes eleccions municipals seran un triomf esclatant de l'esquerrisme autèntic representat pels grups que s'asseuen al banc d'au, perquè fóra somniari truites pensar que el poble espanyol pot donar els seus vots als partits confusionistes o als que no s'amaguen de pregonar que governarien en monarquia. El partit radical com el conservador que dirigeix Miquel Maura, els agraris de Martínez de Velasco, com els cavernícoles de Gil Robles, volien fer creure al país que el govern no tenia suport i feien la comèdia de demanar les eleccions d'Abril que ells presentaven com la mort de l'actual sistema de coses. Quan se'ls han donat les eleccions que demanaven han vist la realitat espanyola i abans no se'ls tregui la careta proven l'últim cartutxo que els queda, l'obstrucció.

Avui ells fan obstrucció als projectes de govern, en els quals es cerca un millorament nacional; demà serà el poble que farà obstrucció a aquests elements negatius i a l'hora de votar-los els arreconarà assenyalamment. Una segona edició dels temps de les *meriendas fraternales* ja no s'escaurà. L'experiència també té el seu valor. Hem après massa...

Si els radicals no haguessin rebut en ple rostre la solemne bofetada que els va donar el Poble català en les eleccions de diputats a la Generalitat, a ben segur que no haurien pensat en l'obstrucció. Aleshores encara tenien confiança en els resultats del sufragi popular. Aquell *no* rotund de Catalunya els va posar en guàrdia, primer. Després els ha anat treient les castanyes del foc fins arribar la follia d'ara. Catalunya va respondre els radicals com es mereixien, de la mateixa manera que va

CRISI D'OR?

La depauperació del sistema econòmic establert segons les normes actuals del capitalisme, ens ha anat portant d'una manera més ràpida del que hom podia creure's, a una situació d'angoixa i ha sotmès el món en mig d'unes tenebres espantoses, i de les quals sembla difícil sortir-se'n airosoament.

S'ha parlat, en veritat, del fracàs del capitalisme. Aquests milions i milions d'homes que passen la seva fam per totes les nacions del planeta, són la pedra angular i incontestable que confirma aquella afirmació. El sistema econòmic actual ha de deixar pas a un nou sistema de vida. Quin i com? Aquí està la qüestió, i és de témer que haurem de sofrir les mil i una malvestats abans de que una majoria d'homes a cada nació s'hagin posat d'acord en la contestació d'aquest interrogant. Mentrestant, però, la grapa esquelètica de la crisi va estenent-se cada dia més, i si els economistes i polítics d'arreu del món no troben pas una fórmula per a deturar la seva marxa, són de preveure dies de misèria i de desesperació general, els quals es presenten ja com una realitat gairebé immediata.

Cal convenir, i és una raó acceptada per tothom, que el que manca són mitjans de consum, capacitat d'adquisició, i no pas un excés de producció. Hi ha un desnivell entre el que es produeix i el que pot consumir-se. Anivellant aquestes dues branques, fent que les dues tinguessin la mateixa alçada, el mateix volum, fóra possible d'anorrear el flagell actual de la manca de treball. Com aconseguir això?

La mesura establerta per l'intercanvi internacional, és sempre a

base del *valor or*. Si avui fos possible descobrir en una nació una mina gegantina, que proporcionés als seus habitants quantitats grandioses d'or, aquests obtindrien una prosperitat màxima, i arribarien al cim del progrés i de les comoditats actuals. Or, ací està el déu de les nostres generacions, malgrat que el seu valor real no sigui res més que un valor fictici sobreposat, puix que d'or solament no hi ha ningú que pugui viure'n. És una paradoxa de la civilització, però és una paradoxa que cal acceptar-la, puix que és una realitat actual.

L. R. Browne, publicà fa alguns dies, en una revista nord-americana, un article parlant de la qüestió de l'or, i ell deia que en el món no hi ha hagut mai la quantitat necessària d'aquest metall. Avui, que el volum dels negocis ha augmentat en una proporció extraordinària, aquesta manca es fa més patent. No tenim prou or, i d'aquí ve el desnivell entre el consum i la producció. Però com que el que interessa és el *valor total* de l'or existent, i no el seu volum, puix que ens importaria el més mínim, si en pagament d'uns nostres serveis o mercaderies entregades rebéssim cent pessetes o deu pessetes, sempre que les deu pessetes tinguessin un valor acceptat i un poder adquisitiu igual al que tenien anteriorment les cent pessetes.

Què succeiria si per un acord general s'augmentés deu vegades el valor de l'or? Quan una mercaderia escasseja en els mercats mundials, el seu valor augmenta; per què, doncs, no ha de sofrir l'or la mateixa conseqüència? I molt més, si es té en compte que el *valor or* és irreal, és una inventiva dels homes per a la regulació dels seus afers. Avui calen tres o quatre vegades més de diners per a fer un mateix

respondre com es mereixia a Manuel Azaña, el dia que aquest va venir a dur-nos l'Estatut de la nostra autonomia, amb altres il·lustres i abnegats companys. Lerroix enverinava el problema català al Parlament de la República, en el transcurs de la discussió del nostre Estatut, de la mateixa manera que l'havia enverinat i provocat quan es passejava per Barcelona amb una cinta espanyola al capell. Prou havia fet promeses de comprensió i de sentiment autonomista, D Alejandro! Promeses que no complia, que no havia complert mai. És que Lerroix ha complert alguna vegada allò que ha promès?

De Lerroix a Azaña hi va una diferència enorme. El primer representa el confusionisme, la xerrameca buida, el polític sense programa concret. El segon és l'austeritat i la rectitut feta home, que segueix una línia recta vers l'ideal ben definit i amb absolut paral·lisme entre la boca, el pensament i l'acció.

En les eleccions de diputats a la Generalitat, Catalunya va dir: Contra Lerroix i Visca Azaña. En les eleccions municipals d'abril Espanya seguirà l'exemple dels catalans.